

การใช้ห้องน้ำ - ห้องส้วม

ข้าพเจ้าเหมือนเด็กวัดคนอื่น ๆ ไม่ว่าใคร เมื่อมีโอกาสท่านจะจับมือ จูงแขน พาเดินเข้าไปในห้องน้ำ เพื่อสอนถึงวิธีการใช้ห้องน้ำห้องส้วม ข้าพเจ้าประทับใจคำสอนของคุณยายมาก คงไม่มีอาจารย์ที่ไหน ที่จะสอนลูกศิษย์ลูกหาในทุกเรื่องได้อย่างละเอียดละออถึงเพียงนี้ และคำสอนของท่านยังทำให้ข้าพเจ้ามองเห็นถึงความเป็นสติรู้จักคิดพิจารณา และดวงปัญญาอันสว่างไสวของท่านที่ยากนักจะหาผู้ใดเสมอเหมือน

คุณยายท่านสอน “ทำอะไรก็แล้วแต่ ต้องมีสติคิดพิจารณาไปด้วยมันถึงจะได้ดี” ท่านจะสอนตั้งแต่ “เวลาจะนั่ง (ส้วม) ต้องนั่งให้ตรงช่อง เวลาจะตักน้ำขึ้นมาราดต้องตักให้พอดีขึ้น ถ้าตักน้อยมันก็ราดไม่ลง ถ้าตักจนเต็มขันเวลายกขันขึ้นน้ำก็จะหกออกมาทำให้ห้องน้ำเปียกแฉะ ต้องตักเพียงค่อนขัน เวลายกน้ำขึ้นต้องยกขันให้พอดี ไม่สูงไม่ต่ำเกินไป แล้วค่อยเทลงไปอย่างนี้ น้ำก็ไม่หกกระเด็นออกมา”

คุณยายค่อย ๆ ตะแคงขันเทน้ำพร้อมทั้งลดระดับขันลงมาเรื่อย ๆ จนขันคว่ำน้ำหมด คุณยายจะสะบัดขันเล็กน้อยเพื่อให้หยดน้ำหลุดออกจากขันจนหมด ก่อนที่จะหงายขันขึ้นมา “เสร็จแล้วปิดก๊อกน้ำ เอาแต่พอดี ๆ ปิดหลวมไปน้ำมันก็ยิ่งหยด

ตั้ง ๆ ปิดแน่นเกินไปวงแหวนยางในก็อมนักก็พังเร็ว ต้องปิดแต่พอดี ๆ ไม่แน่นไม่หลวม”

คุณยายสอนพร้อมทั้งทำให้ดูด้วยความคล่องแคล่ว แลดูท่านจะมีความสุข และมีความยินดียิ่งนักที่ได้สอน ได้ถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้คนรุ่นหลังได้นำไปประพฤติปฏิบัติตาม

ข้าพเจ้ายืนน้อมตัวมองดูคุณยายสาธิตวิธีใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยความเลื่อมใสศรัทธา แม้แต่จิ้งหะ ลีลา ท่าทางการตักน้ำราดส้วมของคุณยายช่างกลมกลืนงดงาม ดูเหมือนว่างานหยาบของท่าน จะทำให้กลายเป็นงานละเอียดได้เสียทุกอย่าง

ข้าพเจ้ามาไม่ทันตอนที่คุณยายท่านถือขันกับสก็อตโบรทสอนเด็กวัดพาขัดล้างห้องน้ำห้องส้วม แต่ข้าพเจ้ามาทันได้ขัดห้องน้ำห้องส้วมตามคำบอกสอนของคนรุ่นเก่า ที่ได้รับการถ่ายทอดคำสอนมาจากคุณยายอีกต่อหนึ่ง

ข้าพเจ้ายังจำการมาวัดครั้งแรกของตนเองได้ดี สิ่งที่ข้าพเจ้าประทับใจมากอย่างหนึ่งคือ ห้องน้ำตรงหลังกอไผ่ข้างอาคารประชาสัมพันธ์(หินอ่อน) ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นห้องน้ำที่วัดไหนสะอาดสะอาดเช่นนี้มาก่อนเลย สะอาดชนิดที่ข้าพเจ้าคิดว่าตรงพื้นที่ว่างในอาคารห้องน้ำแห่งนี้สะอาดสามารถเข้าไปนั่งเล่นได้ แถมยังมีลมพัดผ่านเย็นสบาย ไม่มีกลิ่นของห้องน้ำโชยมาให้เสีย

บรรยากาศ และข้าพเจ้ายิ่งประทับใจมากขึ้น เมื่อรุ่นพี่ชวนมา
รับบุญ “ชัตวิมาน”

ในช่วงนั้นวันอาทิตย์ยังจัดพิธีกรรมอยู่ที่ศาลาจตุมาหา-
ราชา ทอนบายฟังเทศน์เสร็จแล้ว ก่อนแยกย้ายกันกลับบ้าน
จะมีบุญต่างๆ ให้รับกันมากมาย เช่น บุญแจกน้ำดื่ม บุญเช็ดเสื้อ
เช็ดผ้าพลาสติก ฯลฯ หนึ่งในนั้นคือ “บุญชัตวิมาน” เป็นชื่อบุญ
ที่เพราะมาก ฟังแล้วยากทำทันที ความจริงก็คือ การขัดห้อง
สุขานั่นเอง

เมื่อเราไปช่วยรุ่นพี่ก็สอนวิธีล้าง และเล่าถึงอานิสงส์ให้
ฟังเสร็จสรรพ พร้อมทั้งบอกเคล็ดลับว่า “ยิ่งล้าง (คอห่าน) ลึก
ยิ่งตรึกใส”

ทุกคนอยู่ในท่าเตรียมพร้อม คือม้วนขากางเกงขึ้นเล็ก
น้อย แล้วไปรับอุปกรณ์ที่ทางแผนกบุญสถานจัดเตรียมไว้ให้ คือ
ขันซึ่งมีน้ำผงซักฟอกละลายอยู่ พร้อมสก็อตไบรท์ เราเข้าไป
จับจองห้องน้ำกันคนละหนึ่งห้อง

จะว่าไปแล้วบุญนี้ก็เป็นที่นิยมทำกัน เพราะจำนวนคนที่
รับบุญเยอะกว่าจำนวนห้องน้ำ คนที่ไม่ได้ขัดในห้องน้ำก็ไปขัด
พื้นที่อยู่หน้าห้องน้ำบ้าง ไปขัดอ่างล้างหน้าที่อยู่รอบ ๆ ห้องน้ำ
บ้าง ทุกคนรับบุญกันอย่างขยันขันแข็ง ช่วยกันคนละไม้ละมือ

ด้วยความเบิกบาน สีสหน้าของแต่ละคนเต็มไปด้วยรอยยิ้ม

ข้าพเจ้าลงมือขัดตั้งแต่ผนังห้องน้ำลงมาถึงพื้นตรงฐานเหยียบส้วม ตรงขอบ ตรงชอกเล็กชอกน้อยขัดหมด แล้วค่อย ๆ ขัดลงไปในโถส้วม แล้วล้างสีกกลงไปในคอก่าน “ยิ่งล้างสีก ยิ่งตริกใส” ในยุคแรก ๆ ใช้มือเปล่า ๆ ไม่มีถุงมือ ใจของข้าพเจ้าตอนนั้นไม่มีความรังเกียจเลย ใคร ๆ เขาก็ทำกันทั้งนั้น คิดแต่ว่าจะเอาบุญ และห้องน้ำที่นี้ก็สะอาดสะอ้าน น่าขัด น่าดู เสร็จแล้วก็ใช้ขันที่อยู่ในห้องน้ำตักน้ำเปล่าราดฟองผงซักฟอกที่ปกคลุมอยู่จนหายไปหมด เหลือแต่ห้องน้ำและโถส้วมที่สะอาดเอี่ยมอ่อง

ข้าพเจ้าขัดล้างห้องน้ำเสร็จ พร้อมกับใจที่คิดว่าวิมานของข้าพเจ้าคงจะสว่างไสว ข้าพเจ้านั่งรถกลับมหาวิทยาลัยด้วยความรู้สึกโปร่งเบาสบาย ใจอึดอยู่ในบุญ มีหลายสิ่งหลายอย่างที่ข้าพเจ้าไม่เคยทำ ก็ได้ทำที่วัดแห่งนี้ มีหลายสิ่งหลายอย่างที่ข้าพเจ้าไม่คิดว่าจะทำได้ก็ทำได้ ณ วัดแห่งนี้

นอกจากนี้ข้าพเจ้ายังเคยได้ฟังการถ่ายทอดคำสอนของคุณยายเรื่องการใช้น้ำมาจากพีอาร์พันธุ์ คุณยายท่านสอนว่า “เวลาจะอาบน้ำให้นั่งอาบ แล้วค่อย ๆ ตักน้ำราดตัว จะได้ไม่เสี่ยงดังเวลาอาบน้ำ และน้ำก็จะไม่กระเด็นเปียกแฉะไปไกล เมื่ออาบน้ำเสร็จแล้ว ให้ใช้ผ้าแห้งเช็ดผนังห้องน้ำให้แห้ง” ไม่เคยมี

ใครสอนข้าพเจ้าเช่นนี้มาก่อนเลย

เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่ทำกันเป็นประจำ เป็นปกติในชีวิตประจำวัน วันละหลาย ๆ ครั้ง แต่ใครเล่าที่จะรู้จักคิดพิจารณาและทำได้ละเอียดละออถึงเพียงนี้

เป็นบุญของพวกเรายิ่งนัก ที่มีครูบาอาจารย์เช่นท่านที่เป็นแบบอย่างและคอยชี้แนะ สั่งสอน แม้ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงจิตใจที่ใสสะอาดบริสุทธิ์ของท่าน

ในรัศมีที่คุณยายเดินไปถึง

นอกจากที่ครัวแล้ว คุณยายยังชอบเดินไปดูความเรียบร้อยต่าง ๆ บริเวณรอบ ๆ กุฏิ วันละหลายรอบ กุฏิคุณยายจะมีใต้ถุนเตี้ย ๆ พอให้นำสิ่งของเข้าไปวางไว้ได้ จึงใช้เป็นที่เก็บถังอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์สำหรับใช้ทำความสะอาด เช่น ไม้กวาดชนิดต่าง ๆ มีทั้งไม้กวาดดอกหญ้า ไม้กวาดทางมะพร้าว ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีบันไดอลูมิเนียมที่พับเก็บได้ วางนอนไว้อยู่ที่ใต้ถุนกุฏิ

เวลาคุณยายเดินไปดูความเรียบร้อยของกุฏิ บางที่ท่านจะขึ้นไปดูข้างบนกุฏิ บางที่ท่านก็จะเดินดูบริเวณรอบ ๆ กุฏิ สายตาของท่านมักจะเหลือบมองเห็นอะไรที่เป็นจุดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่คนทั่วไปมองผ่านอยู่เสมอ